

Nr 6

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder till främjande av den svenska fruktdryckskonsumtionen.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 242 av herr *Åkesson m. fl.* och II: 297 av herr *Rimmerfors m. fl.* föreslås, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t må anhålla att frågan om lämpliga åtgärder till främjande av den svenska fruktdryckskonsumtionen utredes.

I motionerna anföres, att av den svenska fruktskörden årligen omkring 10 000 ton används till mos-, must- och marmeladberedning men att ytterligare omkring 50 000 ton borde industriellt bearbetas. Omkring 25 000 ton äpplen skulle kunna användas för cidertillverkning. En alkoholdryck av ciderkaraktär skulle emellertid bli en ny tillvänjningsdryck för ungdom och kvinnor. Man bör i stället tänka sig en alkoholfri fruktdryck. Konsumtionen av dylika drycker borde kunna väsentligt öka. I Sverige konsumeras årligen omkring 1,5 liter sådana drycker per invånare, medan konsumtionen i Schweiz uppgår till cirka 20 liter per invånare. Ökad konsumtion skulle uppmuntra fruktodlingen, främja nykterheten och förbättra hälsotillståndet. Det bör göras propaganda för fruktdrycker, och sådana drycker borde komma till ökad användning på sjukvårdsinrättningar, i militärförläggningar, i fängelser och icke minst vid de allmänna skolbespisningarna.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 297. Utskottet har inhämtat yttranden över motionerna från lantbruksstyrelsen, Nya systemaktiebolaget och Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund.

Lantbruksstyrelsen påpekar, att den i yttrande till statsrådet och chefen för finansdepartementet i januari i år över 1959 års utskänkingsutrednings förslag om ändrade bestämmelser för tillverkning av ciderrycker framhållit, att det är angeläget att alla möjligheter hålles öppna för att tillvarataga uppkommande överskott av svenskodlad frukt. En möjlighet är cidertillverkning, en annan tillverkning av alkoholfria fruktdrycker.

Med statligt stöd bedrivs propaganda för ökad konsumtion av svenska äppel- och bärmuster. Årsproduktionen uppges också ha ökat under senaste femårsperioden från 600 000 liter till mellan 1 200 000 och 1 500 000 liter. Råvarutillgång och produktionskapacitet torde möjliggöra en fortsatt utbyggnad av tillverkningen, som dock måste anpassas till icke blott efterfrågan utan även tillgången på lagringsutrymmen. Ökad lagringskapacitet kräver avsevärda investeringskostnader, till vilka de små före-

tagsheterna synes ha svårt att skaffa medel. I viss utsträckning kan statligt stöd härför lämnas enligt trädgårdsnäringsens rationaliseringskungörelse samt enligt bestämmelserna i kungörelsen om statligt stöd till hemslojd, hantverk och småindustri.

Vidtagna åtgärder synes ha ökat möjligheterna att tillvarata svensk överskottsfrukt, men det är uppenbart, att för hanteringsens vidare utveckling krävs allt det stöd som kan lämnas från det allmännas sida. Ökad användning av svenska fruktprodukter kan komma i fråga vid anordnande av skolmåltider samt vid sjukvårdsanstalter, militärförläggningar och andra allmänna inrättningar. I Schweiz serveras fruktmust vid skolmåltiderna samtidigt som barnen undervisas om fruktens betydelse från närings- och hälsosynpunkt. De svenska musteriernas leveranser till skolbespisningarna har icke fått någon större omfattning av bl. a. ekonomiska skäl.

Styrelsen tillstyrker en begränsad utredning, inriktad på att undersöka förutsättningarna för att öka konsumtionen av fruktmust vid skolor, sjukhus, militärförläggningar och andra allmänna inrättningar.

Nya systemaktiebolaget har avstyrkt förslaget om tillverkning och försäljning av ciderdrycker, enär det ej finnes något verkligt behov av att införa en ny alkoholhaltig dryck. Bolaget finner främjande av konsumtion av alkoholfria fruktdrycker i och för sig lovvärt, men med tanke på storleken av överproduktionen av svensk frukt, speciellt äpplen, under goda år förefaller det knappast troligt att efterfrågan på alkoholfria fruktdrycker skulle kunna drivas upp så att fruktodlarna härigenom skulle få något verkligt stöd. Det permanenta produktionsöverskottet av svensk frukt bör icke vidmakthållas genom stödåtgärder från det allmännas sida. Skulle Sverige vinna associering till den europeiska stormarknaden, är det väl därtill troligt att nuvarande tullar och importrestriktioner till stöd för den inhemska fruktodlingen måste begränsas eller kanske helt slopas, vilket i än högre grad gör det befogat att från statsmakternas sida icke vidtages åtgärder som stimulerar den svenska fruktodlingen.

Sveriges yrkesfruktodlares riksförbund (SYR) framhåller, att konsumtionen av äppelmust är mycket begränsad, beroende på handelsmusteriernas ringa möjlighet att bedriva effektiv försäljningsreklam. SYR finner det därför angeläget att stimulera tillverkning och konsumtion av de svenska fruktdryckerna. Åtgärder som främjar konsumtionen måste förenas med åtgärder som förbättrar lagringsmöjligheterna för att man skall kunna tillgodose en eventuell stegrad efterfrågan inte bara under fruktrika utan även under fruktsvaga år.

Utskottet

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det från många synpunkter vore önskvärt, om förbrukningen av svenska fruktdrycker kunde ökas.

Utskottet vill emellertid erinra om att frågan om framställning och konsumtion av svenska fruktdrycker ingår bland de spörsmål, som trädgårdsnäringsutredningen fått i uppdrag att utreda. Enligt vad utskottet inhämtat kommer denna utredning att inom en snar framtid upptaga frågan om konsumtionen av svenska fruktdrycker till behandling. Det synes därför icke erforderligt, att riksdagen i särskild skrivelse anhåller om utredning, utan utskottet får hemställa,

att riksdagen måtte finna motionerna I: 242 och II: 297 besvarade med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 6 mars 1962

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller, Nestrup, Sörlin, Söderberg, Hedström, Olofsson, Hellebladh, Ringaby*, Widén*, Tage Johansson, och Schött;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Johnsson i Skoglösa, Jacobsson i Sala, Dickson, fru Jäderberg, herrar Svensson i Kungälv, Carlsson i Huskvarna*, Nilsson i Bästekille, Lundmark*, Haglund, Keijer och Magnusson i Nennesholm.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.